

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžsk/32/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016897557
Dátum vydania rozhodnutia: 11.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016897557.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Jany Hatalovej, PhD., v právnej veci žalobkyne (v konaní sťažovateľky): L. N. S., bytom S. XXX, C., zast.: URBÁNI & Partners s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Skuteckého 17, Banská Bystrica, IČO: 36 646 181, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 5. apríla 2017 č. k. 6Sa/6/2016-48, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 5. apríla 2017 č. k. 6Sa/6/2016-48 mení tak, že rozhodnutie žalovaného č. 40600-2/2016-BA zo dňa 1. júna 2016 zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Sťažovateľke priznáva voči žalovanému nárok na úplnú náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde.

Odôvodnenie

I.
Konanie na správnych orgánoch

1. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Poprad, č. 700-3010219816-GC04/16 z 24.02.2016 (ďalej tiež „prvostupňový orgán“ a „prvostupňové rozhodnutie“), prvostupňový orgán podľa § 178 ods. 1 písm. a), deviaty bod a § 240 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) predpísal sťažovateľke penále v celkovej sume 357,71 € za obdobie september 2014, október 2014, november 2014, december 2014, do 23. januára 2015, čo odôvodnil tým, že sťažovateľka ako samostatne zárobkovo činná osoba povinná odvádzať poistné a povinné príspevky ich neodviedla za uvedené obdobia včas.

Podľa § 240 zákona o sociálnom poistení fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. V administratívnom odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu sťažovateľka namietala, že správny orgán rozhodol v rozpore s hmotnoprávnymi predpismi, pretože v relevantnom čase nebola samostatne zárobkovo činnou osobou, keď od 30.09.2014 prestala vykonávať podnikateľskú činnosť. Okrem toho tvrdila, že pre rozhodnutie nebol zabezpečený dostatočný skutkový a právny podklad, nereflektovalo na ukončenie podnikateľskej činnosti, preto nezodpovedá § 195 zákona o sociálnom poistení.

Podľa § 195 ods. 1 zákona o sociálnom poistení organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

Podľa § 195 ods. 2 zákona o sociálnom poistení podkladom na rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činnosti.

Podľa § 195 ods. 3 zákona o sociálnom poistení organizačná zložka Sociálnej poisťovne pri posudzovaní veci objasňuje rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech, alebo v neprospech účastníka konania.

3. Rozhodnutím č. 40600-2/2016-BA z 01.06.2016 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) žalovaný ako odvolací správny orgán podľa § 179 ods. 1, § 210 ods. 1 a § 218 ods. 2 zákona o sociálnom poistení zmenil prvostupňové rozhodnutie tak, že predpísal penále v celkovej sume 354,02 € za obdobie október 2014, november 2014, december 2014, a od 1. januára 2015 do 23. januára 2015 a v ostatnom prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

Podľa § 218 ods. 2 zákona o sociálnom poistení ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

4. Žalovaný napadnuté rozhodnutie odôvodnil tým, že bolo potrebné zmeniť rozhodnutie vo výške predpísaného penále z dôvodu nesprávne zaevidovaného dátumu skončenia pracovnej neschopnosti sťažovateľky, pretože za deň 30.09.2014 nebola sťažovateľka ako práceneschopná povinná platiť poistné. Potvrdenie v ostatných častiach rozhodnutia odôvodnil tým, že sťažovateľka bola v období od 3.11.2010 do 23.01.2015 zapísaná v Registri finančných agentov a finančných poradcov, Podregistri poskytovania úverov (ďalej len „Register“), ako viazaný finančný agent. Podľa žalovaného z toho vyplýva, že sťažovateľke nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie (ďalej len „povinné poistenie“) dňa 29.09.2014, ale až 23.01.2015, pretože v zmysle § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení až od tohto dňa jej zaniklo oprávnenie na výkon alebo na prevádzkovanie činnosti uvedenej v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 zákona o sociálnom poistení (ďalej len „oprávnenie podnikat“). Povinné poistné za obdobia október 2014, november 2014, december 2014 a 01.01.2015-23.01.2015, splatné vždy do 8. dňa nasledujúceho mesiaca, zaplatila sťažovateľka až 22.02.2016, preto jej bolo nutné predpísať penále vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania do dňa jej zaplatenia. Súčasťou rozhodnutia bola aj príloha s vyčíslením výpočtu penále.

Podľa § 21 ods. 4 prvá veta zákona o sociálnom poistení povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnej osobe, ktorá je oprávnená na výkon alebo na prevádzkovanie činnosti uvedenej v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3, zaniká aj odo dňa, od ktorého nie je oprávnená na výkon alebo na prevádzkovanie tejto činnosti.

Podľa § 3 ods.1 písm. b) zákona o sociálnom poistení zárobková činnosť podľa tohto zákona je, ak osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, neustanovuje inak, činnosť vyplývajúca z právneho vzťahu, ktorý zakladá dosahovanie príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu.

Podľa § 3 ods. 2 zákona o sociálnom poistení zárobková činnosť je aj činnosť podľa odseku 1, z ktorej príjem nepodlieha dani z príjmov podľa osobitného predpisu preto, že tak ustanovujú predpisy a medzinárodné zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia.

Podľa § 3 ods. 3 zákona o sociálnom poistení zárobková činnosť je aj činnosť podľa odseku 1, z ktorej príjem nepodlieha dani z príjmov podľa osobitného predpisu, ak na fyzickú osobu, ktorá túto zárobkovú činnosť vykonáva, sa v právnych vzťahoch sociálneho poistenia uplatňujú predpisy Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu alebo sa uplatňuje medzinárodná zmluva, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

5. Proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného podala sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu žalobu na Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“). V žalobe namietala, že obe rozhodnutia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia, ktoré má podklad v nedostatočnom zistení skutkového stavu. Poukazovala na to, že navrhovateľom zápisu do Registra bola inštitúcia, s ktorou mala uzavretú zmluvu, preto za správnosť zápisu zodpovedá navrhovateľ. Od oznámenia ukončenia podnikateľskej činnosti prvostupňovému orgánu podľa jej názoru prestali byť naplnené predpoklady podľa § 3 zákona o sociálnom poistení. Tvrdenie, že Sociálna poisťovňa nie je oprávnená skúmať správnosť údajov v Registri, nie je správne a je v rozpore s § 195 ods. 1 zákona o sociálnom poistení; správne orgány tak nezistili skutočný stav veci. Sťažovateľka uhradila poistné, aby sa predišlo exekúcii tejto pohľadávky.

6. Rozhodnutie teda podľa sťažovateľky nemá oporu v právnej úprave, neobstoí právny ani skutkový stav v ňom popísaný a neakceptuje sa sťažovateľkino oznámenie z 30.09.2014 o ukončení podnikania. Sťažovateľka žiadala zrušenie napadnutého rozhodnutia aj prvostupňového rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie.

7. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že sťažovateľka bola v zmysle § 5 zákona o sociálnom poistení samostatne zárobkovo činnou osobou, jej príjmy za rok 2013 boli vyššie ako zákonom stanovená suma 4830 €, preto bola povinne dôchodkovo a nemocensky poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou povinnou platiť poistné a povinné príspevky. Ďalej poukázal na to, že jej vznikli živnostenské oprávnenia od 23.06.2010 a 02.07.2010, pričom podľa potvrdenia Okresného úradu Poprad, odboru živnostenského podnikania, ukončila svoju podnikateľskú činnosť, vykonávanú na základe týchto oprávnení, dňa 30.09.2014. Prvostupňový orgán však zistil, že sťažovateľka bola v Registri zapísaná od 03.11.2010 do 23.01.2015, preto ju listom z 19.02.2016 informoval, že jej zaniklo povinné poistenie až 23.01.2015. Dňa 23.02.2016 sťažovateľka zaplatila dlžnú sumu poistného a povinných príspevkov, čím podľa žalovaného prejavila konkludentný súhlas s ich platením. Na dôvody, pre ktoré by podľa jej názoru nemala platiť poistné, upozornila sťažovateľka až po predpísaní penále prvostupňovým rozhodnutím. Existenciu zápisu v Registri žalovaný overil v odvolacom konaní. Tvrdil, že na základe tohto zápisu bola sťažovateľka oprávnená podnikat' a preto jej v zmysle § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení nezanklo povinné poistenie, lebo jej nezankli všetky oprávnenia podnikat'. Žalovaný uviedol, že údaje z Registra sú pre neho záväzné a nepatrí do jeho kompetencie skúmať ich správnosť. Ďalej uviedol, ako bolo penále vypočítané a na akom právnom základe.

8. Sťažovateľka v duplike uviedla, že zápisy v Registri sú deklaratórne a ona nie je ich navrhovateľom. Navrhovateľom je finančná inštitúcia. Ďalej uviedla, že ak agent nemá uzavretú príslušnú zmluvu, nie je

oprávnený na výkon činnosti, pretože nespĺňa zákonné podmienky. V napadnutom rozhodnutí videla sťažovateľka ohrozenie právnej istoty.

9. Na nariadenom pojednávaní pred krajským súdom dňa 05.04.2016 právny zástupca sťažovateľky okrem iného zdôraznil, že sťažovateľka v čase od 30.09.2014 nemala mandátnu zmluvu na výkon sprostredkovateľskej činnosti, teda nebola splnená jedna z kumulatívnych podmienok na existenciu oprávnenia podnikateľ podľa zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v relevantnom znení (ďalej len „zákon o finančnom sprostredkovaní“), a zápis v Registri ovplyvniť nemohla. Na otázku súdu, akým spôsobom bola ukončená zmluva s finančnou inštitúciou, sťažovateľka odpovedala, že ku dňu 30.09.2014 ukončením živnosti automaticky skončila aj zmluva o sprostredkovaní. Ďalej uviedla, že od 01.10.2014 sa zamestnala v spoločnosti, ktorá vykonávala sprostredkovateľskú činnosť.

10. Krajský súd na tom istom pojednávaní verejne vyhlásil rozsudok napadnutý kasačnou sťažnosťou, ktorým podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) žalobu zamietol ako nedôvodnú.

11. Krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že žalovaný postupoval v súlade so zákonom, keď na základe skutočností, že sťažovateľka bola vymazaná z Registra dňa 23.01.2015, konštatoval, že sťažovateľke nezaniklo povinné poistenie dňa 29.09.2014, ako uviedla v odhlásení, ale 23.01.2015, kedy jej zaniklo oprávnenie na výkon alebo prevádzkovanie činnosti uvedenej v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 zákona o sociálnom poistení, čo krajský súd považoval za súladné so zisteným skutkovým stavom a s ustanovením § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení. Krajský súd uviedol, že zápis alebo výmaz z Registra má konštitutívny účinok, teda až zápisom do Registra možno vykonávať činnosť finančného agenta a výmazom sa stráca oprávnenie na túto činnosť. Podľa krajského súdu je irelevantné, že návrh podáva finančná inštitúcia, právne významné naopak je, kedy došlo k zániku oprávnenia na činnosť finančného agenta a k výmazu z Registra. Sťažovateľka správnym orgánom nepreukázala, že k zániku jej oprávnenia došlo pred výmazom z Registra, ani skutočnosť, kedy skončila platnosť jej zmluvy uzavretej s finančnou inštitúciou. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom žalovaného, že údaje vedené v Registri sú pre Sociálnu poisťovňu záväzné a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci, je z neho zrejmé, akú úvahu vo veci použil žalovaný a z akých ustanovení právnych predpisov vychádzal pri rozhodovaní. Rovnako považoval za nedôvodné námietky proti formulácii odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ako i proti chýbajúcemu poučeniu o možnosti súdneho prieskumu.

II.

Kasačná sťažnosť sťažovateľky / stanovisko žalovaného

A)

12. Sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala v zákonom stanovenej lehote kasačnú sťažnosť proti rozsudku krajského súdu a žiadala jeho zmenu tak, že sa zruší napadnuté rozhodnutie aj prvostupňové rozhodnutie.

13. Sťažovateľka spochybnila rozsudok krajského súdu tvrdiac, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.).

14. Kasačný súd v stručnosti rekapituluje sťažnostné body:

- žalovaný aj krajský súd prenášajú na sťažovateľku viac povinností, než podľa práva má a požadujú od nej to, na čo je oprávnený niekto iný, pretože sťažovateľka nie je oprávnená požiadať o zápis ani výmaz z Registra;
- žalovaný aj krajský súd nezohľadnili alternatívu uvedenú v § 16 ods. 8 zákona o finančnom sprostredkovaní za slovom „alebo“, pretože oprávnenie viazaného finančného agenta zaniká dňom skončenia platnosti zmluvy, ak tento dátum predchádza dňu zrušenia zápisu v Registri. Sťažovateľka

podľa nej po celý čas tvrdila, že jej zmluvný vzťah zanikol práve dňa 30.09.2014;

- žalovaný tak mal a mohol zistiť, že v tomto prípade bol takýto zmluvný vzťah ukončený skôr, v súlade s tvrdením sťažovateľky;
- závery krajského súdu nemajú oporu v správne a úplne zistenom skutkovom stave, čím nezákonné rozhodnutie žalovaného relevantne nepreskúmal;
- žalovaný neakceptoval oznámenie sťažovateľky z 30.09.2014 z dôvodu evidencie v Registri, ale sám žalovaný ani krajský súd sa nezaoberali otázkou účinku zrušenia zápisu v Registri v zmysle ustanovenia § 16 ods. 8 zákona o finančnom sprostredkovaní;
- zákon počíta s možnosťou skoršieho zrušenia zmluvného vzťahu, kedy zrušenie zápisu má len deklaratórne účinky;
- poukázala na princíp právnej istoty a predvídateľnosti právnych noriem, pričom nejasné a neurčité právne normy nemožno aplikovať a vykladať na ťarchu adresáta právnej normy - účastníka správneho konania, ale vždy na ťarchu tvorcu právnej normy.

B)

15. Žalovaný v replike tvrdil, že sťažovateľka vznáša totožné námietky, ku ktorým sa už Sociálna poisťovňa vyjadrila v napadnutom rozhodnutí ako i vo vyjadrení k žalobe. Preto žalovaný navrhol zamietnuť kasačnú sťažnosť žalobkyne.

IV.

Právne názory kasačného súdu

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (ďalej len „kasačný súd“), preskúmal rozsudok krajského súdu, pričom nebol viazaný sťažnostnými bodmi (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2, § 453 v spojení s § 203 ods. 2 a § 195 písm. a/ S.s.p.). Po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), vo veci v zmysle § 445 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je podaná dôvodne a preto podľa § 462 ods. 2 S.s.p. zmenil rozsudok krajského súdu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

17. Úlohou správneho súdu vo všeobecnosti je preskúmať postup a rozhodnutie správneho orgánu, pričom rozhodujúcim hľadiskom je ochrana subjektívnych práv účastníka konania. Tento cieľ sa realizuje predovšetkým prostredníctvom zisťovania zákonnosti výsledného rozhodnutia, vrátane dodržania predpísaného procesného postupu. Pritom sa prihliada na závažnosť porušenia jednotlivých právnych noriem a možný vplyv takéhoto porušenia na rozhodnutie správneho orgánu.

18. V prejednávanej veci sťažovateľka v kasačnej sťažnosti namieta nesprávne právne posúdenie, ktoré vidí v tom, že správne orgány považovali za rozhodujúci pre trvanie oprávnenia podnikat' v zmysle § 16 ods. 8 zákona o finančnom sprostredkovaní iba zápis v Registri, pričom krajský súd sa s týmto stotožnil a preto podľa sťažovateľky aj on vec nesprávne právne posúdil.

Podľa § 16 ods. 8 zákona o finančnom sprostredkovaní oprávnenie viazaného finančného agenta, podriadeného finančného agenta a viazaného investičného agenta vykonávať finančné sprostredkovanie zaniká dňom zrušenia zápisu v registri alebo dňom skončenia platnosti zmluvy podľa § 8, 9 alebo § 12, ak tento deň predchádza dňu zrušenia zápisu v registri.

Podľa § 2 ods. 5 zákona o finančnom sprostredkovaní finančné sprostredkovanie vykonávané podľa tohto zákona je podnikaním.

Podľa § 8 zákona o finančnom sprostredkovaní viazaný finančný agent vykonáva finančné sprostredkovanie na základe písomnej zmluvy s finančnou inštitúciou, pričom v tom istom čase môže

mať viazaný finančný agent uzavretú písomnú zmluvu v jednom sektore najviac s jednou finančnou inštitúciou; to neplatí pre sektor poistenia alebo zaistenia, v ktorom môže mať viazaný finančný agent uzavretú písomnú zmluvu najviac s jednou poisťovňou vykonávajúcou len životné poistenie a zároveň najviac s jednou poisťovňou vykonávajúcou neživotné poistenie.

19. Kasačný súd nepovažuje za potrebné podrobne sa venovať každému detailu konania pred správnymi orgánmi či pred krajským súdom a nadbytočne tak opakovať fakty, ktoré sú účastníkom konania dobre známe, ale v odôvodnení svojho rozhodnutia sa zameria na rozhodujúce okolnosti. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že sťažovateľka stratila všetky živnostenské oprávnenia k 30.09.2014, ďalej že podala odhlášku z povinného poistenia ku dňu 29.09.2014, že bola zapísaná v Registri ako viazaný finančný agent až do 23.01.2015 a že dňa 22.02.2016 zaplatila sumu poistného za obdobia v čase od 30.09.2014 do 23.01.2015. Naopak, spornou bola otázka, či sťažovateľke trvalo oprávnenie podnikat' a teda aj povinné poistenie po celú dobu od 30.09.2014 do 23.01.2015.

20. Sťažovateľka sprvu svoju argumentáciu stavala predovšetkým na tvrdení, že urobila všetko, čo bolo v jej silách a že naopak nemohla ovplyvniť zápis v Registri, keďže nebola jeho navrhovateľkou. Zároveň zdôrazňovala, že došlo z jej strany k ukončeniu všetkých podnikateľských aktivít a že nie je pravdou, že jej oprávnenie podnikat' zaniklo až 23.01.2015. V priebehu súdneho konania svoju argumentáciu doplnila o tvrdenie, že jej zmluva s finančnou inštitúciou skončila skôr, konkrétne 30.09.2014. V tejto súvislosti tvrdila, že správny orgán opomenul zisťovať túto rozhodujúcu skutočnosť.

21. Naopak žalovaný svoju argumentáciu postavil v zásade na tom stanovisku, že pre neho sú údaje z Registra záväzné a nie je oprávnený skúmať ich pravdivosť, pričom zápis sťažovateľky v Registri považoval za rozhodujúcu skutočnosť, prečo ju považoval za osobu oprávnenú podnikat' v zmysle zákona o sociálnom poistení.

22. Kasačný súd súhlasí s tvrdením sťažovateľky, že v zmysle § 16 ods. 8 zákona o finančnom sprostredkovaní jej oprávnenie podnikat' mohlo skončiť aj skôr, ako indikuje deň zrušenia zápisu v Registri. Mohlo sa tak stať za predpokladu, že pred dňom výmazu sťažovateľky z Registra došlo k skončeniu platnosti zmluvy s finančnou inštitúciou (pre ktorú sťažovateľka vykonávala finančné sprostredkovanie a ktorá bola navrhovateľkou jej zápisu). Tento záver vyplýva priamo a nespochybniteľne z textu predmetného ustanovenia zákona, bez nutnosti použitia kvalifikovaných metód jeho výkladu.

23. Z uvedeného nevyhnutne vyplýva, že na to, aby správne orgány mohli urobiť kvalifikovaný záver o predbežnej otázke, že sťažovateľkino povinné poistenie trvalo do 23.01.2015 z dôvodu existencie jej oprávnenia podnikat', hoci ona sama podala odhlášku z povinného poistenia, museli by zistiť také skutočnosti, z ktorých vyplýva, že jej oprávnenie podnikat' naozaj trvá. Ak správne orgány v prejednávacom prípade tvrdia, že je pre ne rozhodujúci zápis v Registri, nemôžu mať zjavne na mysli iné oprávnenie, ako podľa zákona o finančnom sprostredkovaní. Pritom tento zákon je celkom nepochybné koncipovaný tak, že podnikat' ako viazaný finančný agent môže len ten, kto spĺňa zároveň podmienku zápisu v Registri aj podmienku existencie zmluvy s finančnou inštitúciou. Postup správneho orgánu bol v súlade so zákonom potiaľ, že považoval údaje z Registra za správne, avšak v Registri nie je evidované trvanie zmluvy s finančnou inštitúciou.

24. Z administratívneho spisu ani z vyjadrení žalovaného nevyplývalo, že by existenciu zmluvy akokoľvek skúmal. Pritom išlo o jeho povinnosť v zmysle § 195 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ako v žalobe správne namietala sťažovateľka, pretože bolo potrebné obstarat' podklady pre rozhodnutie o predpísaní penále, pričom nevyhnutne musel správny orgán najskôr pozitívne vyriešiť predbežnú otázku existencie sťažovateľkinho povinného poistenia, ktorej zodpovedanie záviselo aj od existencie zmluvy. Okrem toho, že túto povinnosť zisťovať skutočný stav vecí vyplýva zo zákona o sociálnom poistení, je treba mať na zreteli, že predpísanie penále je istým druhom uloženia sankcie, teda ide o správne trestanie, čo zvyšuje nároky na kvalitu zisťovania skutkového stavu, resp. dokazovania.

25. Je pravdou, čo konštatoval aj krajský súd, že sťažovateľka hodnoverne nepreukázala dátum

skončenia jej zmluvného vzťahu, ale zároveň ani správny orgán nezistil, či tento zmluvný vzťah trval a do akého dátumu.

26. Kasačný súd podotýka, že zaplatenie poistného po obdržaní listu prvostupňového orgánu o dátume skončenia povinného poistenia nie je samo osebe rozhodujúcou skutočnosťou, z ktorej by vyplývalo, že povinné poistenie naozaj trvalo. Naopak je zrozumiteľné vysvetlenie sťažovateľky, že toto poistenie zaplatila, aby sa vyhla prípadnej exekúcii. V prípade neistoty je prirodzené, že v snahe vyhnúť sa (vyššej) sankcii poistenec radšej zaplatí sporné poistné, pričom sa tak nezbavuje možnosti dodatočne sa domáhať vrátenia neprávom zaplateného poistného.

27. Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že napadnuté rozhodnutie trpí vadou nesprávneho právneho posúdenia, čo viedlo aj k opomenutiu zisťovania podstatných skutkových okolností. Krajský súd sa síce na pojednávaní sťažovateľky spýtal, ako a kedy došlo k zániku zmluvy, avšak nevyhodnotil postup žalovaného ako rozporný so zákonom. Pritom aj keby nebolo tvrdenie sťažovateľky o zániku zmluvy k 30.09.2014 presné, je možné považovať za pravdepodobné, že k jej zániku došlo aspoň o niekoľko dní skôr, ako práve 23.01.2015, čo je deň zrušenia zápisu v Registri. Toto však bolo a je potrebné objasniť v správnom konaní ako otázku skutkovú.

28. Preto bolo potrebné rozsudok krajského súdu zmeniť, zrušiť rozhodnutie žalovaného a vrátiť mu vec na ďalšie konanie.

29. V ďalšom konaní bude povinnosťou žalovaného zistiť skutkový stav v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom, so zreteľom na znenie § 16 ods. 8 zákona o finančnom sprostredkovaní účinného v relevantnom čase. Možnosť a zároveň povinnosť predpísať penále je závislé od úplného zistenia rozhodujúcich skutkových okolností, pričom musia absentovať rozumné pochybnosti o správnosti týchto zistení.

30. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. a vzhľadom na úspech sťažovateľky v kasačnom konaní priznal jej úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov v tomto konaní i v konaní na krajskom súde, v zmysle § 467 ods. 2 S.s.p. O výške náhrady trov rozhodne osobitným uznesením súdny úradník na krajskom súde v zmysle § 175 ods. 2 S.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.